

TALOUSARVIOALOITE 1008/2009 vp

Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon maksujärjestelmän uusimiseen

Eduskunnalle

Kansalaisten maksettavaksi jäävät kulut sosiaali- ja terveyspalveluista ja lääkkeistä ovat meillä Suomessa moniin Euroopan maihin verrattuna suuret. Vaikka meillä on erilliset maksukatot sosiaali- ja terveysmaksuille ja lääke- ja matkakuluille, paljon apua, tukea, hoitoa ja lääkkeitä tarvitsevien kulut ovat sietämättömällä tasolla.

Kaikista iäkkäimpien ja eniten apua tarvitsevien vanhusten määrä kasvaa nopeasti. Esimerkiksi muistisairautta potevia on maassamme tällä hetkellä 130 000, ja uusia sairastuneita tulee vuosittain noin 13 000. Kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön tavoitteena on nykyisten vanhusten hoitopaikkojen vähentäminen puoleen. Kotona hoidettavien vanhusten määrä kasvaa nopeasti.

Avopalvelun piirissä olevien keskuuteen on päässyt syntymään väliinputoajien joukko, joka suurenee sitä mukaa, kun kotihoitoa lisätään. Lainsäädäntöön on jäänyt "mummon suuruinen aukko".

Pysyvistä laitoshoidosta vanhukselta voidaan periä 82 prosenttia eläkkeestä ja hänelle on jätettävä käteisvaroja vähintään kansaneläkkeen määrä. Vaikka myös kotihoidon maksuille on asetettu 35 prosentin yläraja eläkkeestä, vanhuksen avohoito ei ole pelkästään kotihoitoa, vaan se pitää sisällään myös laitosisäksöjä. Omaishoitajan työ on raskasta, ja sen tueksi tarvitaan vapaapäiviä ja intervallihoitojaksoja.

Esimerkiksi dementiaa poteva vanhus maksaa tuloihin ja annetun avun määrään suhteutetun ko-

tihoidon maksun, enintään 35 prosenttia eläkkeestä. Tämän lisäksi hän joutuu itse maksamaan lääkkeitä, sairaala- ja terveyskeskusmaksut, asunnon vuokran, siivouksen, ruuan ja muut jokapäiväiset menot. Hänestä huolta pitävän omaishoitajan elpymistaukojen aikana laitoksessa annetusta intervallihoidosta peritään vuorokausimaksu, joka eräissä kunnissa vuonna 2009 on ollut 30 euroa/vrk. Kun avohoidossa olevan vanhuksen kaikki maksut lasketaan yhteen, ne usein nousevat suuremmiksi kuin hänen eläketulonsa. Avohoidon maksukatto on menettänyt merkityksensä.

Sosiaaliturvan uudistamiskomitean yksi tehtävä on selvittää esitystä sosiaalietuuksien verotuksesta ja asiakasmaksuista. Sata-komitean määräaika päättyy vuoden 2009 lopussa. Maksukattojen yhdistämistä on selvitetty Stakesin työryhmässä. Myös työryhmä on havainnut selvityksissään, että maksukattojen ylittäneitä on eniten vanhimmissa ikäryhmissä. Koska maksukattojen väliinputoajien joukko kasvaa nopeasti, korjaustoimiin pitää ryhtyä heti vuoden 2010 alussa, ja tähän tarvitaan määrärahat.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 33.01.01 lisäyksenä 5 000 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon maksujärjestelmän uusimiseen.

TAA 1008/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Pauliina Viitamies /sd